

Fylkesmannen i Vest-Agder

Retningslinjer for søkere

ved søknader om bruk av utenlandske treslag til
juletreproduksjon, pyntegrøntproduksjon og skogbruksformål

Vest-Agder

Versjon pr. 24. september 2013

1. Bakgrunn

Fra og med 1. juli 2012 må de som ønsker å plante ut utenlandske treslag til skogbruksformål søke Fylkesmannen om tillatelse.

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål har som formål å hindre at utsetting av utenlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet.

Lenke til forskriften:

<http://www.lovdatab.no/ltavd1/filer/sf-20120525-0460.html>

Forskriften gjelder utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål på norsk landterritorium, herunder til produksjon av juletrær og pyntegrønt. Forskriften setter forbud mot utplanting av utenlandske treslag dersom det ikke foreligger tillatelse.

Dette er en kortversjon av «Retningslinjer for forvaltningen» utarbeidet av landbruksavdelingen og miljøvernnavdelingen hos Fylkesmannen i Vest-Agder.

Bilde 1. Juletrefelt på Gyland i Flekkefjord
Foto: Elisabeth Kaddan

2. Behandling av søknader i Vest-Agder

Krav til søknaden

Søknaden må skrives på standard søknadskjema utarbeidet av Miljødirektoratet. Lenke til søknadsskjemaet ligger på fylkesmannens nettside under Landbruk og mat/Skogbruk. Arealet for utplanting må avgrenses på kart og legges ved søknaden. Alle punkter merket med * må fylles ut, de resterende punktene er valgfrie. For søknader om utsetting for skogproduksjon må søker begrunne hvorfor treslaget ønskes benyttet og gevinsten ved å velge utenlandske treslag framfor norske. Søknaden sendes Fylkesmannen i Vest-Agder minst 2 måneder før planlagt utsetting.

Ansvarlig myndighet

Miljødirektoratet er ansvarlig myndighet etter forskriften men har delegert forvaltningsmyndighet etter forskriften § 5 (krav om tillatelse) og § 13 (tilbakekallinger av tillatelser) til Fylkesmannen. Dette betyr at det er Fylkesmannen som behandler søknader og treffer enkeltvedtak om utsetting av utenlandske treslag. Miljødirektoratet er klageinstans for vedtak truffet av Fylkesmannen.

Hos Fylkesmannen i Vest-Agder er landbruksavdelingen hovedsaksbehandler, men saksbehandlingen foregår i nært samarbeid med miljøvernnavdelingen. Kontaktinformasjon for saksbehandlere hos Fylkesmannen i Vest-Agder:

Landbruksavdelingen:

Fylkesskogmester Karl Gjermund S Damli, fmvakgd@fylkesmannen.no, telefon 38 17 61 93

Miljøvernnavdelingen:

Senioringeniør Elisabeth Kaddan, fmvaeka@fylkesmannen.no, telefon 38 17 62 18

Fylkesmannens rolle

Fylkesmannen behandler søknadene etter hvert som de kommer inn fra søker og som hovedregel senest fire uker etter at de er mottatt. Svarbrev med vedtak sendes søker og med kopi til kommunen. Endelig tillatelse gis med eller uten vilkår, eller det kan gis avslag på søknad. Vedtak skal begrunnes. Det kartfestede arealet digitaliseres og lagres på Fylkesmannens geodataserver.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til utsetting, skal eventuelle uheldige følger for naturmangfoldet vektlegges. Det skal ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold.

Lenker til aktuelle databaser:

Arealinformasjon i Kilden: www.kilden.skogoglandskap.no
Registrerte arter/natur i Naturbase: www.naturbase.no
Fremmede arter i Artsdatabanken: www.databank.artsdatabanken.no/FremmedArt2012
Norsk Rødliste for arter og naturtyper: www.artsdatabanken.no

Kommunens rolle

Kommunen er ikke gitt noen myndighet i søknadsbehandlingen, men kan bistå med veiledning til søkere. For søknader om tilplanting av store arealer for juletre- og pyntegrøntproduksjon samt utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, er det ønskelig at en uttalelse fra kommunens skogbruksansvarlig vedlegges søknaden. I disse tilfellene bør kommunen, ev. veiledere i fagmiljøet, foreta en førstehåndsvurdering av omsøkte arter, formål og arealets egnethet. Kommunen bør også gjøre en vurdering av mulige sårbare naturforekomster i tilgrensende områder.

Tilplanting av jordbruksarealer (fulldyrka, overflatedyrka og innmarksbeite) krever omdisponering etter jordloven. Kommunen må da foreta en jordlovbehandling før søknaden sendes Fylkesmannen.

Påklaging av vedtak

Søker og andre kan påklage vedtaket til Miljødirektoratet. Saksbehandling av klagen skjer etter reglene i forvaltningsloven. Klage på et vedtak oversendes Fylkesmannen som kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen berettiget. Dersom Fylkesmannen ikke finner grunn til å oppheve eller endre vedtaket, oversendes klagen til Miljødirektoratet.

3. Internkontroll

Den som har fått tillatelse til utplanting har ansvar for at alle vilkår knyttet til tillatelsen og det aktuelle regelverket følges. Ifølge forskriften skal det etableres en internkontroll for å sikre rutiner, blant annet i forhold til kontroll i felt. Se vedlagt forslag til skjema for internkontroll.

Internkontrollen skal:

- iverksettes senest når utplanting finner sted
- dokumentere hvem som har ansvar, hva som skal gjøres for å følge regelverket og hvordan de viktigste oppgavene skal løses
- tilpasses omfanget av utplantingen/næringens størrelse. Det settes større krav til internkontroll hos store virksomheter enn små
- sikre at tiltak blir gjennomført på riktig måte
- gi grunnlag for forbedringstiltak dersom det oppstår uønskede situasjoner.

For foretak som mottar produksjonstilskudd kan internkontrollen inngå i Miljøplan. Dokumentasjon knyttet til miljøplanen skal oppbevares på foretaket og være tilgjengelig i 10 år etter planårets slutt. Skjema for internkontroll kan også inngå i skogbruksplanen.

4. Retningslinjer for utplanting til juletreproduksjon

Tabell 1. Oversikt over noen aktuelle arter for juletreproduksjon og deres status i *Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012*. Tabellen er ikke uttømmende.

Aktuelle arter	Latinsk navn	Status risikovurdering
Fjelledelgran	<i>Abies lasiocarpa</i>	Lav risiko (2)
Nordmannsgran	<i>Abies nordmannia</i>	Ikke vurdert (0)
Nobeledelgran	<i>Abies procera</i>	Lav risiko (2)
Koreaedelgran	<i>Abies koreana</i>	Lav risiko (2)
Sibiredelgran	<i>Abies sibirica</i>	Potensielt høy risiko (3)
Engelmansgran	<i>Picea engelmannii</i>	Lav risiko (2)

Viktige momenter

- Tillatelse kan gis for flere arter i samme søknad. Antall planter pr. art skal oppgis.
- Tillatelse kan gis for flere områder på eiendommen i samme søknad.
- Flerårige tillatelser kan gis, normalt inntil 5 år.
- Suppleringsplanting med nye juletrær av samme art i eldre juletrefelt er tillatt, men krever søknad.

Standard vilkår

- Skogeier skal gjennom internkontroll etablere rutiner for å sikre at avvik fra tillatelsen eller forskriften ikke inntreffer. Dokumentasjon på internkontroll skal fremlegges på forespørsel (se vedlagt forslag til skjema).
- For å unngå fremtidig fare for frøspredning skal trærne som hovedregel hogges før de når 20 års alder og/eller høyde over 4 meter.
- Ved avvik fra bestemmelsene kan ansvarlig myndighet oppheve, endre eller sette nye vilkår i tillatelsen i samsvar med nml § 67. Ved eventuelt pålegg om tilbakeføring av arealene vil kostnader bli pålagt skogeier.

Bilde 5. Fra venstre: nordmannsgran, koreaedelgran og fjelledelgran. Foto: Elisabeth Kaddan og Gunnleiv Kaddan

5. Retningslinjer for utplanting til pyntegrøntproduksjon

Tabell 2. Oversikt over noen aktuelle arter for pyntegrøntproduksjon og deres status i *Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012*. Tabellen er ikke uttømmende.

Aktuelle arter	Latinsk navn	Status risikovurdering
Nobeledelgran	<i>Abies procera</i>	Lav risiko
Lawsonsypress	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Lav risiko
Blåkristtorn	<i>Ilex x meserveae</i>	Ikke vurdert
Buksbom	<i>Buxus sempervirens</i>	Lav risiko

Viktige momenter

- Tillatelse kan gis for flere arter i samme søknad. Antall planter pr. art skal oppgis.
- Tillatelse kan gis for flere områder på eiendommen i samme søknad.
- Suppleringsplanting med samme treslag innenfor eksisterende pyntegrøntfelt er tillatt, men krever søknad.
- Tilplanting av arealer hvor det tidligere har vært benyttet samme treslag som omsøkt skal normalt kunne godkjennes.
- Tilplanting av nye arealer med utenlandske treslag vil normal vurderes noe strengere.
- Søknader som omfatter treslag med høy eller svært høy risiko vurderes strengere enn treslag med lavere risiko.
- Det er større krav til dokumentasjon og vurdering av nytte/egnethet for trær med høy eller svært høy risiko.

Standard vilkår

- Skogeier skal gjennom internkontroll etablere rutiner for å sikre at avvik fra tillatelsen eller forskriften ikke inntreffer. Dokumentasjon på internkontroll skal fremlegges på forespørsel (se vedlagt forslag til skjema).
- Trærne skal hogges når pyntegrøntproduksjonen opphører.
- Ved avvik fra bestemmelsene kan ansvarlig myndighet oppheve, endre eller sette nye vilkår i tillatelsen i samsvar med nml § 67. Ved eventuelt pålegg om tilbakeføring av arealene vil kostnader bli pålagt skogeier.

Bilde 6. Fra venstre blåkristtorn «Blue Princess» og nobeledelgran. Foto: Gunnleiv Kaddan

6. Retningslinjer for utplanting til skogproduksjon

Tabell 3. Oversikt over noen aktuelle arter for skogproduksjon og deres status i *Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012*. Tabellen er ikke uttømmende.

Aktuelle arter	Latinsk navn	Status risikovurdering
Sitkagran	<i>Picea sitchensis</i>	Svært høy risiko (5)
Europalerk	<i>Larix decidua</i>	Svært høy risiko (5)
Vestamerikansk hemlokk	<i>Tsuga heterophylla</i>	Svært høy risiko (5)
Vanlig edelgran	<i>Abies alba</i>	Høy risiko (4)
Contortafuru (vriefuru)	<i>Pinus contorta</i>	Potensielt høy risiko (3)
Douglasgran	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	Lav risiko (2)
Lutzgran	<i>Picea lutzii</i>	Lav risiko (2)

Viktige momenter

- Tillatelse kan gis for flere arter i samme søknad. Antall planter pr. art skal oppgis.
- Tillatelser kan gis for flere områder på eiendommen i samme søknad. Utplantingen må være feltvis og ikke spredt over større områder.
- Foryngelse av arealer hvor det tidligere har stått samme treslag som omsøkt skal normalt kunne godkjennes. Ved bruk av arter med høy og svært høy risiko for spredning må søknadene vurderes enkeltvis.
- Tilplanting av nye arealer med utenlandske treslag vil normal vurderes noe strengere.
- Der utvalgte naturtyper og prioriterte arter finnes i nærhet til felt, skal hensynet til naturverdiene tillegges større vekt. Dette gjelder spesielt kystlynghei/sitkagran.
- Søker må begrunne bruken av omsøkte treslag og kunne vise til en nytte-kostnadsvurdering ved bruk av omsøkte treslag i forhold til alternative norske treslag.

Standard vilkår

- Skogeier skal gjennom internkontroll etablere rutiner for å sikre at avvik fra tillatelsen eller forskriften ikke inntreffer. Dokumentasjon på internkontroll skal fremlegges på forespørsel (se vedlagt forslag til skjema).
- Trærne skal hogges senest ved biologisk hogstmoden alder (hogstklasse 5).
- Det skal ikke settes igjen livsløpstre av utenlandske treslag ved hogst.
- Ved avvik fra bestemmelsene kan ansvarlig myndighet oppheve, endre eller sette nye vilkår i tillatelsen i samsvar med nml § 67. Ved eventuelt pålegg om tilbakeføring av arealene vil kostnader bli pålagt skogeier.

Bilde 7. Til venstre: hogstmoden nobeledelgran. Foto: Gunnleiv Kaddan. Til høyre: avvirking av sitkagranfelt i Kalven, Hidra i Flekkefjord kommune. Foto: Elisabeth Kaddan

Eksempel på skjema for internkontroll

1. Grunnopplysninger						
Hovednummer (Gnr/Bnr/Fnr)		Foretakets organisasjonsnummer			Fødselsnr. (innehaver enkeltmannsforetak)	
Søkerens navn (etternavn, fornavn)					Telefon	
E-postadresse						
Adresse		Postnr.			Poststed	
2. Tillatelsen gjelder						
Juletre	Arter	Antall	Areal, da	*Risiko	Teig nr	Kartvedlegg nr
Pyntegrønt	Arter	Antall	Areal, da	*Risiko	Teig nr	Kartvedlegg nr
Skogproduksjon	Arter	Antall	Areal, da	*Risiko	Teig nr	Kartvedlegg nr
<i>*Risiko L=lav, M= middels, H= høy</i>						
3. Tilgrensende arealer av eiendommen som tidligere er tilplantet med utenlandske treslag						
Juletre	Arter	Antall	Areal, da	*Risiko	Teig nr	Kartvedlegg nr
Pyntegrønt	Arter	Antall	Areal, da	*Risiko	Teig nr	Kartvedlegg nr
Skogproduksjon	Arter	Antall	Areal, da	*Risiko	Teig nr	Kartvedlegg nr
4. Rutiner for å kartlegge og vurdere risiko ved tiltaket – også for tidligere utsatte utenlandske treslag på tilgrensede arealer på eiendommen						
Beskrivelse						

5. Rutiner for hindre uønsket spredning av utenlandske treslag	
Beskrivelse	
6. Prosedyre for tiltak ved eventuell spredning av utenlandske treslag - varslingsplikt	
Beskrivelse	
<u>Telefonliste kontaktpersoner:</u> Fylkesmannen i Vest-Agder, tlf: 38 17 67 00 Skogbruksansvarlig i kommunen, tlf: Kontaktperson i lokallag, tlf:	
7. Rutine for informasjon til eventuell ny eier ved overdragelse av eiendommen	
Ny eier skal varsles om eksisterende tillatelser og vilkår.	
8. Informasjon til tredjepart for virksomheter hvor det hverken er den som har fått tillatelse til utsetting eller hans/hennes ansatte som forestår utsettingen.	
Beskrivelse	
Vedlegg	
Tillatelser fra Fylkesmannen og tidligere tillatelser fra kommunen etter Skogloven og bærekraftforskriften 1. 2. 3. 4. 5. 6.	
Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål http://www.lovdato.no/ltavd1/filer/sf-20120525-0460.html	